

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 03 września 2021 r.

DWEW-WWPB.055.39.2021.BN

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-28-1187/21

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Agnieszki Kołacz-Leszczyńskiej, złożone 6 sierpnia 2021 r. podczas 28. posiedzenia Senatu RP, w sprawie rozpoczynającego się roku szkolnego.

Szanowna Pani Senator,

priorytetem Ministra Edukacji i Nauki jest skuteczność podjętych działań chroniących zdrowie, przy jednoczesnym zapewnieniu opieki i kształcenia. Wszystkie decyzje podejmowane są w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Głównym Inspektorem Sanitarnym – dla dobra uczniów oraz nauczycieli. Nowy rok szkolny 2021/2022 wszystkie szkoły i placówki rozpoczęły w trybie stacjonarnym z uwzględnieniem wytycznych MEiN, MZ i GIS¹.

Także wydawane przepisy prawa uwzględniają w warunkach funkcjonowania przedszkoli, szkół i placówek oświatowych sytuację epidemiczną i związane z nią decyzje organów państwa. Nowelizacja w sierpniu 2020 r. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach umożliwiła dyrektorowi zawieszenie zajęć ze względu na sytuację epidemiczną, która może zagrażać zdrowiu uczniów. Dyrektor szkoły zawiesza zajęcia po uzyskaniu pozytywnej opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego i zgody organu prowadzącego. Powyższa decyzja jest wynikiem analizy ryzyka przeprowadzonej przez właściwe podmioty.

Resort edukacji na bieżąco udziela informacji szkołom, placówkom i samorządom na zapytania/wątpliwości związane z ich funkcjonowaniem w okresie epidemii. Odbywają się spotkania kuratorów oświaty z dyrektorami szkół, dyrektorów szkół z rodzicami oraz spotkania środowiska szkolnego z przedstawicielami opieki zdrowotnej. Kuratorzy oświaty organizują konferencje

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-mein-mz-i-gis>

online skierowane do dyrektorów szkół, w których uczestniczą pracownicy podmiotów leczniczych. Konferencje dotyczą programu szczepień nastolatków.

Trwający z przerwami ponad roczny okres nauki zdalnej/hybrydowej spowodowany epidemią COVID-19 nie jest przesłanką uzasadniającą konieczność docelowego (na stałe) zmniejszenia zakresu wymagań edukacyjnych. Zamiast ograniczenia zakresu treści nauczania ustalonych w podstawie programowej należy raczej zapewnić wsparcie i wieloaspektową pomoc uczniom w procesie uczenia się, w utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych zajęć edukacyjnych tak, aby mogli w trakcie danego etapu edukacji nadrobić ewentualne braki i na zakończenie danego etapu kształcenia móc wykazać się opanowaniem wymaganego zakresu wiedzy i umiejętności. W tym kontekście przypomnieć należy konstrukcję podstawy programowej, w której treści nauczania (wymagania szczegółowe) z zakresu poszczególnych przedmiotów sformułowane są zasadniczo na zakończenie etapu kształcenia (nie poszczególnych klas), co daje nauczycielom możliwość przesunięć treści nauczania.

Ewentualne zmiany podstawy programowej należy zawsze rozważać w kontekście docelowym, nie okresowym. Dlatego też, nie ograniczając zakresu podstawy programowej, Minister Edukacji i Nauki zdecydował o potrzebie czasowego ograniczenia zakresu wymagań egzaminacyjnych w stosunku do uczniów/absolwentów przystępujących odpowiednio do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego. Zawężenie wymagań pozwala bowiem ograniczyć czas niezbędny do powtórzenia materiału oraz przygotowania zdających do egzaminów. Wymagania egzaminacyjne są dla uczniów, rodziców, nauczycieli jasnym wskazaniem nie tylko zakresu wiadomości i umiejętności, które należy opracować do egzaminu, ale również zakresu wiadomości i umiejętności z wcześniejszych klas lub etapów kształcenia, które należy przed egzaminem powtórzyć. I tak, w roku szkolnym 2020/2021 oraz jeszcze w roku szkolnym 2021/2022, egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny są przeprowadzane na podstawie wymagań egzaminacyjnych, a nie jak w ubiegłych latach na podstawie wymagań² określonych w podstawie programowej. Zmiana w tym zakresie ma jednak charakter tymczasowy i polega na określeniu na potrzeby egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego zawężonego zakresu wymagań egzaminacyjnych, na podstawie których przeprowadzane są egzaminy.

Ponadto, w celu zapewnienia uczniom dodatkowego wsparcia w utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, Minister Edukacji i Nauki zapewnił warunki finansowe i rozwiązania legislacyjne, dzięki którym szkoły organizują dla chętnych uczniów zajęcia wspomagające.

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w art. 1 przewidziała zwiększenie o kwotę 187 mln zł limitu rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2021

² <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zmiany-na-egzaminie-osmoklasisty-i-egzaminie-maturalnym-w-2021-r>

z przeznaczeniem na zapewnienie jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowych środków na finansowanie zajęć wspomagających.

Przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 maja 2021 r.³ zmieniającego *rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*, pozwoliły szkołom już w czerwcu br. ubiegać się o środki finansowe na organizację zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Część szkół zdecydowała się na rozpoczęcie zajęć jeszcze w czerwcu. Większość zaplanowała ich realizację od września, w nowym roku szkolnym.

W obszarze zapewnienia szkołom dostępu do szerokopasmowego internetu od 2017 r. realizowany jest projekt Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE). Jest to wspólne przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki oraz Ministra Cyfryzacji, a operatorem projektu jest Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy.

W latach 2017-2019 został zrealizowany *Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”*. W programie mogły uczestniczyć wszystkie szkoły podstawowe. W ramach programu szkoły podstawowe wyposażone zostały w: tablice interaktywne, projektory, głośniki, interaktywne monitory dotykowe. Łącznie na Program z budżetu państwa przeznaczono kwotę 163 388 044 zł. Wsparcie uzyskało 12 016 szkół podstawowych w kraju i za granicą. Od października 2020 r. realizowana jest kolejna jego edycja uwzględniająca również szkoły ponadpodstawowe ale też potrzeby uczniów z niepełnosprawnością.

W 2020 r. zrealizowano projekty pn. „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła +” z których mogły skorzystać wszystkie szkoły, nie tylko prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego. Wystarczyło, że zgłosiły zapotrzebowanie na sprzęt do właściwego samorządu. Łączna wartość wydatkowanych środków na oba programy to 367 mln zł, za które zakupiono/ zrefundowano zakup ponad 137 tys. sztuk sprzętu. W ramach projektu wsparcie rządu w wysokości ponad 187 mln zł otrzymało 2 787 samorządów (z 2790 uprawnionych podmiotów)⁴.

Na mocy podpisanego z Ministerstwem Edukacji i Nauki porozumienia Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy przekazała do 2400 szkół zestawy Szkolnych Pakietów Multimedialnych składających się w jednym zestawie z: 25 tabletek wraz z etui, klawiaturami oraz rysikami, jak również usługą mobilnego dostępu do sieci internet, świadczoną do końca roku szkolnego 2020/2021.

Mając na uwadze, że wielu nauczycieli w okresie ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty zdecydowało się na pracę zdalną z wykorzystaniem własnego sprzętu, Internetu bądź też uzupełniło sprzęt zapewniony przez pracodawcę o inny przydatny do nauki zdalnej, Rząd postanowił o udzieleniu *wsparcia finansowego nauczycielom*, którzy w okresie od 1 września do 7 grudnia 2020 r. zakupili sprzęt lub oprogramowanie, przydatne

³ Dz. U. poz. 983.

⁴ Gminy mogły uzyskać od 35 tys. zł do 100 tys. zł.

w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć. Jednorazowe dofinansowanie w wysokości nie wyższej niż 500 zł przysługiwało również w przypadku zakupu usługi dostępu do Internetu oraz sprzętu lub oprogramowania umożliwiającego korzystanie z tej usługi. Kwestię powyższego dofinansowania regulują przepisy §10b - §10d rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, które zostały dodane rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r.⁵

Minister Edukacji i Nauki udostępnia bezpłatne e-materiały do kształcenia ogólnego i zawodowego. Materiały te są dostępne na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej www.zpe.gov.pl (do 28 maja br. dostępnej pod adresem www.epodreczniki.pl) – kompleksowym środowisku nauczania-uczenia się, które umożliwia m.in. dystrybucję i tworzenie przez użytkowników własnych, autorskich wersji e-materiałów dostosowanych do potrzeb konkretnych grup uczniów oraz komunikację uczeń-nauczyciel.

Platforma może być wykorzystywana podczas realizacji procesu kształcenia w formie stacjonarnej z wykorzystaniem TIK, ale pozwala także na planowanie procesu nauki zdalnej i monitorowanie postępów uczniów, a dzięki wbudowanym modułom komunikacyjnym umożliwia komunikację pomiędzy nauczycielami i uczniami oraz pomiędzy uczniami.

Od początku realizacji projektów finansowanych w POWER do 22 lipca 2021 r. na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej zostało opublikowanych 8 296 nowych e-materiałów dydaktycznych przypisanych do obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego, w tym do poszczególnych etapów edukacyjnych:

- 2252 e-materiałów dydaktycznych kształcenia ogólnego do II etapu edukacyjnego (klasy 4-8 szkoły podstawowej);
- 6044 e-materiałów dydaktycznych kształcenia ogólnego do III etapu edukacyjnego (klasy 1-4 szkoły ponadpodstawowej).

W związku z przeznaczeniem dodatkowych środków na zwalczanie negatywnych skutków pandemii koronawirusa w obszarze edukacji wartość wskaźnika dotycząca liczby utworzonych e-materiałów edukacyjnych została zwiększona o 4700. Docelowo, w ramach projektów MEiN współfinansowanych ze środków POWER, utworzonych zostanie łącznie 18 219 e-materiałów do kształcenia ogólnego (względem pierwotnie zakładanych 13 519 e-materiałów) oraz 950 e-materiałów do kształcenia zawodowego. Obecnie na ZPE znajduje się ponad 7 mln kont użytkowników. Od 1 marca br. do 30 czerwca br. liczba odsłon platformy to łącznie ponad 31 mln.

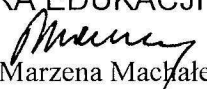
W szkołach i placówkach systemu oświaty co roku występuje naturalny ruch kadrowy. Według danych systemu informacji oświatowej, w 2020 r. liczba etatów nauczycieli, którzy rozwiązali stosunek pracy była niższa niż w 2019 r. W 2020 r. było to 31 502 etatów wobec 34 191 etatów w 2019 r. Liczba

⁵ rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 2047).

nauczycieli ogółem w systemie oświaty w osobach wzrosła w 2020 r. i wynosi 691 124 wg danych na 30 września 2020 r., podczas gdy wg stanu na 30 września 2019 r. wynosiła 684 849. Przybyło więc ponad 6 tys. nauczycieli w systemie oświaty. W etatach wzrost jest jeszcze wyższy – przybyło prawie 8,8 tys. etatów. Dane nie wskazują, aby sytuacja kadrowa w systemie oświaty pogarszała się. Natomiast dane za rok 2021, analogicznie do lat poprzednich, będą dostępne w październiku 2021 r.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Marzena Machałek
Sekretarz Stanu